Ч. 285 (10.962). Львів, пятниця 24. грудня 1926. Poosiowa oplata ... Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вбивство німецького робітника французьким офіцером.

Демарш німецького уряду.

Берлін, 22. грудня 1926.

Французький воєнний суд у Ляндаві увільнив французького офіцера Русіера, який застрілив німецького робітника. Присутні на салі кореспонденти німецьких часописів внесли до мін. Бріяна збірний протест проти знасилування французьким трибуналом почуття справедливости цілого німецького народу і признаних у всіх державах правних основ.

Німецький уряд на засіданні застановлявся, яке має заняти становище у справі присуду воєнного французького суду. На засіданні були присутні канцлер Маркс, мін. Штреземан і мін. для окупованих земель фон Бель. Ухвалили, що німецький амбасадор у Парижі фон Геш має дістати уповажнення внести на руки мін. Бріяна негайний протест в імени німецького уряду.

Фон Геш підкреслить у демарші, що німецький уряд добачує в тім присуді поважні перешкоди на шляху до здійснення цілей, означених льокарнським пактом. Німецький амбасадор має зажадати уневажнення присуду. Незалежно від того протесту німецький міністр для окупованих земель внесе протест до міжнародньої союзної надренської комісії, яка в тій справі звернеться з інтервенцією до французького уряду.

Присуд французького суду в Ляндаві за одну ніч набрав великого політичного значіння. Увільненню Русіера протиставлять засуд шістьох Німців. Мін. окупованих земель фон Бель зазначив представникові бюра Вольфа, що вбивство нім. робітника мусить зробити в нім. народі враження безправства. З того Німці мусять витягнути науку: якнайскорше увільнити Надренію з окупації.

„Мінхенер Цтг." повідомляє з Гермерсгайму, що французька військова команда уставила перед мешканням пор. Русіера скріплену сторожу. По вулицях ходять патрулі жандармерії.

Литва висуває виленське питання.

Берлін, 22. грудня 1926.

Життя в Ковні входить усе більше на нормальний шлях. Дня 21-го грудня вперше появилися в соймі соц. посли Плескайтіс і Зуканскас. Вони заявили, що сподіються, що новий уряд зуміє здобути собі більшість. Згадані посли заявили журналістам, що соціялісти братимуть участь у засіданнях сойму, але як сойм зачне свої нормальні праці, соціялісти перейдуть до опозиції.

Литовський посол у Берліні Сідзікавскас (який підчас перевороту був у Ковні) заявив кореспондентові „Берл. Тгт.", що переворот на Литві мав виключно внутр.-політичне значіння і не є в ніякій звязи зі закордонною політикою Литви. Сметона і Вальдемарас є горячими прихильниками литовсько-більшовицького трактату.

Переговори в справі торговельного договору з СРСР ідуть дальше. Новий уряд старатиметься сповнити автономічні домагання Мемеля. Відносини до Польщі полишаться незмінені, доки не полагодиться в якийсь спосіб виленського питання. Коли Польща висуне в тій справі якусь ініціятиву, литовський уряд готов буде розглянути відповідне предложення.

Поліція стріляє до робітників у Дзвинячі.

Трьох робітників убитих, 20 ранених.

Станиславів, 22. грудня 1926.

У Дзвинячі в копальни воску „Ожигірек" ще в листопаді п. р. вибух у копальни страйк. Робітники (виключно українські селяне) домагалися більшої підвишки. Дирекція копальни відкинула це домагання. Наслідком тяжкої зими і тяжких економічних відносин робітники полишились без засобів до життя. Дирекція спровадила 8 робітників із Борислава, щоби урухомити копальню. Страйкарі і постановили не допустити цих робітників до праці. При тій нагоді прийшло до сутички з поліцією. **Поліція дала сальву до юрби, наслідком якої згинуло на місці трьох робітників, а около двацять було ранених.** Кажуть, що було ранених камінням 5 поліційних функціонарів. На другий день прийшло до порозуміння між дирекцією копальни і робітниками, на основі якої підвисшено робітникам платню на 10 проц. У вівторок відбулися похорони трьох убитих робітників при численній участи робітничих делегацій. Спокою підчас похорону не нарушено. В копальни зачалась нормальна праця.

Чічерін проєктує нові договори.

Льондон, 22. грудня 1926.

„Дейли Телеграф" повідомляє, що Чічерін розглядає тепер два проєкти договорів: 1) більшовицько-німецького, 2) більшовицько-французького. Для здійснення другого проєкту треба би утворити югославянський поміст між СРСР. і Францією. Чічерін хотів би покарати Італію зате, що заохочувала Румунію до заняття Бесарабії, а Польщу зате, що противилася Москві в справі проєкту пакту.

Наслідник Красіна.

Варшава, 22. грудня 1926.

З Москви повідомляють, що льондонську дипльоматичну фортецю по Красіні має обняти дотеперішній посол СРСР. в Токіо Копп, який має спеціяльне довіря радянського уряду.

Радек виключений з інтернаціоналу.

Льондон, 22. грудня 1926.

„Сандей Експрес" повідомляє з Москви, що Радек-Собельзон, виключений з комуністичного інтернаціоналу, прилучився до Троцького й инших членів опозиції.

Ф ліпіни — самостійна держава.

Льондон, 22. грудня 1926.

Прийшли вісти з Маніллі, що уряд має звернутися до філіпінського парляменту за уповажненням звернутись до Ліги Націй за признанням Філіпін самостійною державою і прийняттям їх до Ліги Націй. Президент Злуч. Держав нібито висказав згоду на це.

Напад Китайців на англійський консулят.

Льондон, 22. грудня 1926.

З Ганкоу повідомляють, що 300 китайських жовнірів намагалося ввійти на територію англійської концесії. Англійські моряки здержали Китайців під мурами консуляту. Товпа кулісів прилучилася до китайських жовнірів. Китайці стріляли, на що англ. моряки відповіли пальбою скорострілів і приневолили Китайців відступити.

З наших втрат.

† Д-р Єронім Калитовський.

Зі Стрия прийшла до Львова телефоном вістка, що там помер дня 22. грудня н. р. в само полуднє на удар серця відомий громадський діяч і заслужений повітовий організатор д-р Єронім Калитовський. Ширшу згадку про Покійного подамо в найближчих днях. В. И. П.!

Влом до Банку Дисконтового у Варшаві.

Варшава, 22. грудня 1926.

Варшава має недбайку сензацію: влом до Банку Дисконтового. Вломники, яких було кількох, підкопалися майстерно під банк на просторі 46 метрів і забрали з банку понад 300.000 золотих і дещо дорогоцінностей, зложених на переховання. Вломники мали між собою першоклясних фахівців, мабуть з Берліна, і підкопувалися до банку рівно пів року. Мали теж наймодерніші прилади й уладження, при помочі яких пробивали найсильніші перешкоди, прим. бетон. У звязку з тим вломом арештовано кілька осіб.

Процес 151.

За приналежність до української повстанчої організації.

Володимир Вол., 19. XII. 1926.

Розправа з 17. грудня 1926.

Суд відчитував зізнання, зложені у слідчого судді тими обвинуваченими, що втікли. Дальше відчитував суд протоколи огляду річевих доказів. Відчитано в цілости партійний бюлетин з грудня 1924 р. і кілька нелегальних відозв. Між річевими доказами є також легально виданий твір Бебеля: „Держава будучини" і, чого ніхто не надіявся, одно число „Свобода" з р. 1921, яке нібито дали обвинуваченому Бакунові большевики (!).

Розправа з 18. грудня 1926.

Перед розправою возьний зголосив судові, що 13 підсудних не прибуло на розправу з причини недуги. Суд постановив вести розправу в їх неприсутности. Потім переслухано кілька свідків обвин. д-ра Манделя на обставину, що обв. був у березні 1925 р. у Львові постійно, бо йому прокуратура закидає, будьто он він в тім часі виїздив до Відня на партійний зїзд. Дальше суд відчитує кілька відозв, найдених в часі ревізії у обв. Василюка. Між річевими доказами є також протокол про найдену зброю в особи, що зовсім не є обнята актом обвинувачення. Проти того протестує обв. Чтець. Як річеві докази відчитує суд протоколи з попередних політичних процесів, між иншим з процесу засудженого Дудельзака. Проти того протестує обв. д-р Мандель, одначе суд рішив дальше відчитувати протоколи.

Гроші.

Курс долара 8·99 при слабій тенденції.

Збіжа.

Пшениця двір. 51·25—52·25, пшениця кр. селянська 48·75—49·75, жито галицьке 37·00—37·50, ячмінь галицький броварний 33·00—34·00, ячмінь галицький до перемелювання 29·75—30·75, ячмінь пастевний 27·00—27·50, овес галицький 28·75—29·75, кукуруза румунська 32·50—33·50.

Поворот

до Талейрана, Метерніха і Бисмарка.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 17. грудня 1926.

I.

Дуже, дуже цікаві, цікаві і поучаючі ті дебати, які відбулись вчора в німецькім парляменті, і про які приносить довгі телеграми сьогоднішня паризька преса. Цікаві і поучаючі (а може волите: „поучні"?) з ріжних сторін.

Соціяльний демократ Шайдеман накидався на „райхсверу": вона, бачите, реакційна у внутрішній німецькій політиці, і рівночасно тісно заприязнена з радянською армією: такий парадокс не може поміститись у голові лятеплого соціяльного демократа: на його думку німецька армія повинна би бути „поступова" в середині держави, а ворожа радянському союзові на зверх. Типічний спосіб думання тих соціялістів, в яких замало льоґіки і характеру, щоби вивести неминучі висновки з соціялістичних „переконань" або, признавши шкідливість послідовного соціялізму, явно від нього відвернутися. Ті люде — клясичний прототип їх: трагікомічний Керенський! — здібні тільки розкладати своє громадянство своїми надіґнилими теоріями, а в заграничній політиці вести свою націю в сліпу вулицю. Адже-ж не від кого иншого, як від Шайдемана і тов., піддурених Вільсонівською пропаґандою, вийшов в останніх місяцях війни той історичний „удар ззаду", в плечі німецької армії, який присилував її капітулювати на ласку й неласку ворогів, замісць охоронити рідну країну перед наїздом і бути останнім реальним атутом в руках німецьких делеґатів у переговорах про завішення зброї і мир.

Знов же практикуючий католик (він сповідається і причащається кожного тижня) Вірт боронив німецьку армію: вона далі повинна бути забороломом ладу і дисципліни в середині нації і держави, тай повинна ще основніше закріпити свою дружбу з радянською армією. При чому не слід забувати, що той-же Вірт — один з найгорячіших і найбільш активних сподвижників німецько-французького замирення і співробітництва. Співробітництво з Францією і приязнь зі східною (тепер радянською) імперією, з усіми висновками, які така політика мусить нести для Польщі, — ось принціпи теперішньої німецької політики.

II.

Принціпи ці історично не нові. Це принціпи великих реставраторів Европи першої половини XIX-ого століття, Талейрана й Метерніха. Вони — теж принціпи будівничого Німеччини, Бісмарка, котрий старався кольоніяльними здобутками Франції дати їй сатисфакцію за 1871 р. і прихилити собі її дружну співпрацю, тай реасекуруватися тайним союзом з Петербургом супроти усіх можливих дисків.

Принціпи ці диктовані й політичною географією, себто фактором природним, тривким і постійним, незалежним від кожночасної людської мудрости, чи глупоти. Треба було аж такого плиткого комедіянта, як Вільгельм II., і такого пло-

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

ред тісноти і горячі на салі заховали повний спокій та лад і зберегли зацікавлення довгою програмою аж до кінця. Про концертантів скажу тільки загально, що вартість їхніх продукцій стояла в простому відношені до літ їхньої праці на освітній ниві. Такі ветерани, як о. Стефанчук, о. Гірняк та директор Грицишин мали світлі успіхи зі своїми хорами. Молодші працьовники, як Обідняк з Угринова та проводники лугових дружин могли черпати богато заохоти до витревалости в праці. Я уважав би головним успіхом сьогорічного свята „Просвіти" той настрій, з яким повіт відгукнувся на поклик виділу філії на цей день. А коли я на початку цього допису назвав просвітянську маніфестацію стихійною, то мав на думці два факти: 1) що найновіщі поліційні приписи про удержання видців у рамах сидячих місць пішли в кут перед напором тисячів народа, 2) що, не зважаючи на щільне забиття салі, свято ні на хвилю не затратило своєї повагн і зразкового ладу. — *Гість.*

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10, І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Орґанізаційний рух.

Віче в Поршні, пов. Львів.

Дня 5. грудня ц. р. відбулося в Поршні львівського повіту, політичне віче УНДО. Кімнату церковного склепу і подвіря виповнили громадяне Поршни і сусідніх сіл: Милошович, Підсадок і Нагорян. Віче отворив місцевий парох о. Евген Возняк. У склад президії віча покликано п. п. Михайла Бамбуру з Поршни, Михайла Федимяка з Милошович, Мирона Огородника з Підсадок і Павла Міклюша з Нагорян. Реферат про політичне положення нашого народу і про завдання національної партії виголосив голова Повітового Народнього Комітету п. Іван Ліщинський. В дискусії забирали голос пп. Стефан Граб з Поршни, Антін Торбан з Поршни, Тимотей Клок, Кволік і Іваненко, о. Возняк, Володимир Тарнавський зі Львова, Юрко Цимбала й ин. Державна поліція розпоряджає мабуть за великим числом осіб, коли на віче прислано аж пятьох постерунковнх. Декотрі з них, стоячи між учасниками збору, старалися робленням уваг понизити гарний настрій віча.

Слід зазначити, що літом 1919 р. карна експедиція польського війська спалила без найменшої причини майже всіх селян Поршни, бо 83 нумерів. Одного селянина вбили, а богатьох побили так тяжко, що на прим. Гринько Фіта зовсім неспосібний до роботи. Це й є причиною відповідного настрою до сусідів. У селі є лише 18 латинників, але це не перешкаджало польським урядовцям при переводженню урядової переписи в 1921 році нарахувати аж 345 осіб польської народности!

З викладової салі.

Грецько-скитський мистецький круг і мистецтво мандрівних народів.

(Від власного кореспондента.)

Берлін, 10. грудня 1926.

Перед кількома днями відбувся в салі Державної Мистецької Бібліотеки в Берліні при вул. Принца Альбрехта півторагодинний виклад доцента д-р Володимира Залозецького про грецько-скитський мистецький круг і про мистецтво мандрівних народів. Був це перший виклад з циклю викладів про старе мистецтво Східної Европи, які уладжує для німецької публіки „Український Науковий Інститут у Берліні", а заразом і перший публичний виступ нового Інституту.

Виклад д-ра Залозецького, ілюстрований світляними образами, зібрав понад 200 слухачів, між якими, очевидно, переважала німецька публика, що в останніх часах мала часто нагоду слухати викладів про східно-европейське мистецтво й взагалі живо інтересується тими темами.

Уважаючи, що висновки прелеґента матимуть інтерес і для нашої публики, передаю їх у найзагальніших зарисах.

Грецько-скитські знахідки на чорноморській території, на Кубані та в степовій Україні це продукт грецьких і староорієнтальних впливів. Усі знахідки, головно мистецького промислу, як у своїй першій зооцентричній добі, так і в другій антропоцентричній, не є оригінальними виробами Скитів, а стоять під впливом грецького й староорієнтального мистецтва. Навіть ті вироби, що виявляють сліди „зварваризування", не можна вважати нічим иншим, як тільки наслідуванням грецько-орієнтальних прототипів.

Це виказує ясно передовсім стилістична аналіза. В одній з найстарших знахідок Мельгунівського скарбу (VI-е століття перед Христом) перехрещуються в зображенні звірят і грецькі, і орієнтальні впливи. Основою служать всеж таки грецькі впливи, які передають також і староорієнтальні елементи, бож взагалі грецьке мистецтво архаїчної доби переняте наскрізь тими староорієнтальними впливами.

Розглядаючи докладніше старі скитські знахідки, мусимо прийти до переконання, що не можна говорити про якийнебудь оригінальний скитський стиль, а треба приняти його основою античио грецьке мистецтво. Територія ж Чорноморського побережжа — це тільки периферична галузь античио-грецького мистецтва.

Не инакше представляється справа і з мистецькими проявами перших століть по Христі. В тодішніх знахідках скитських областей подибуємо впливи пізно-античного мистецтва, яке визначається нахилом до кольористичних ефектів (емаль, гранати в золоті). Воно було зрештою поширене по всій середземноморській области й виявляє собою останню фазу античного мистецтва.

До нього належать так звані ґотські знахідки на наших землях, наприклад у Керчі, на Криму, Кубані, Київщині та Чернигівщині.

Так то і в тій добі мистецтво наших земель творить тільки частину античного мистецтва.

Обидві теорії, що виводять наші знахідки з мистецтва Ґотів або з орієнтальних джерел (так звана азійська й перська теорія), не дадуться стилістично оправдати. Також сибірські знахідки стоять під впливом античного мистецтва й залежні від чорноморських зразків, а не навпаки, як дехто приймає.

Не можна теж говорити про вплив сибірських знахідок на германсько-скандинавське мистецтво через посередництво українських земель, бо стиль скандинавських знахідок цілком відмінний від сибірських.

Античні впливи слідні також у перських виробах, як доказує стилістична аналіза скарбу, знайденого над рікою Оксус (нараменник).

Загальна картина мистецьких проявів наших земель від VI-го століття перед Христом аж до VI-го століття по Христі не дається тому подумати без тісного звязку з античним мистецтвом. *З. К.*

Лист до Редакції.

В числі 48. часопису „Наше Життя" з дня 28. XI. ц. р. помістив п. М. Самко з Дубна лист, в котрім старається захитати повагу Українського Національно-Демократичного Обєднання і Краєвого Народнього Зїзду цієї організації. Безхарактерність, що виходить з цілого змісту заяви п. Самка, заставляє мене зазначити отсе:

П. Самко заявив, що на зїзді був як гість-обсерватор. А я запитаю: Чому голосував разом з иншими делеґатами за і проти ріжних внесків і резолюцій? Чиж ця обставина не свідчить, що брав участь у зїзді як член? — Тепер п. Самко заявляє, що був, є і буде до кінця світа членом УСРО. А хто приневолював п. Самка бігти нічю з Дубна на Пантал[?]ю по білет на дорогу до Львова, отже користати зі складки волинських членів Обєднання, щоби взяти участь у Зїзді? Видно, п. Самко, будучи членом УСРО, відіграв ролю ще й члена Обєднання. А я запитаю, в якій ціли і хто заручить, що п. Самко не увихався ще за мандатом від Оскілка, „Пєста" чи якої иншої кресової організації? — У чесних людей таке поведення називається провокацією і я щиро радію, що того рода чоловік, як п. Самко, не належить до Українського Національно-Демократичного Обєднання, бо п. Самко у свойому листі заявляє, що останеться по своїм переконанням тим, чим був досі: значить — буде й надалі займатися провокаторством. Належить поґратулювати Сель-Робові такого набутку.

В органах УСРО засадно пишеться, що на Волині нема ні сліду з політичної організації УНДО. А тимчасом п. Самко підкреслює у свойому листі, що йому часто приходиться зустрічатись на громадській ниві з представниками УНДО. Видно, що наша організація не так то ще лихо стоїть у нас на Волині, як то пишуть органи УСРО.

В цьомуж 48 ч. „Нашого Життя" є замітка в справі зїзду УНДО якогось „обсерватора", який не проминув нагоди копнути мене своїм ослячим копитом, бо твердить, що я спанталичений матрос, бажаючи хіба тим доказати, що всі матроси мусять належати до Сель-Роба, мабуть з цього заложення, що матроси — то краса і гордість російської революції, отже обовязково повинні належати до УСРО. Запевнюю „обсерватора", що спанталичувати мене запізно, бо я маю свої політичні і національні переконання не від сьогодні.

Ф. Наз[?]рук
член Ц. К. УНДО.

†

О. Семен Біленький

Совітник М. К., Катехит школи ім. Шашкевича, Директор Свящ. Кооперативи „Допомога", Член Виділу Т-ва св. Ап. Павла, Член Т-ва св. Ап. Петра і Член Виділу Т-ва Катехитів,

упокоївся в Бозі 21. грудня 1926 р. в 44-ім році життя.

Зложення тіла на вічний спокій на Янівськім кладовищі відбудеться в четвер, дня 23. грудня 1926 р., по Службі Божій, яка зачнеться в церкві св. Юра о 9-ій год. рано.

На цей сумний обряд запрошує всіх Знайомих

Опечалена Рідня.

ОПОВІСТКИ.

Вечір артистичних танків і хореографії арт. М. Ґонтара у виконанні діточого балету відбудеться заходом Т-ва „Сокіл-Батько" у неділю 26. грудня ц. р. в салі „Уль", вул. Оссолінських 8. — Програма: 1. В. Присовський — Сон. 2. М. Леонтович — Щедрик. 3. М. Тележинський: Дзвони. 4. К. Фінк — Танець тіней. 5. Б. Лепкий — Журавлі. Народні танки: а Чумак — Гамалія — Козачок — Гопачок — Чумачок — Коломийка. Костюми по ескізам арт.-маляра Ол. Новаківського. 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

КУРС ІНСТРУКТОРОК.

Заходом „Союза Українок" у Львові починається невідклично 15. січня 1927 р. курс для інструкторок на села. Наука триватиме 5 місяців. В програмі курсу находяться такі предмети: підготовку до культурно-освітної праці на селах, основи кооперації, гіґієну, ведення захоронок, науку крою і шиття, та домашнє господарство. На курс принимається кандидатки з укінченим учительським семинарем. Місячна оплата за науку виносить 30 зол. Учениці мусять подбати самі про своє приміщення, а харч приготовлятимуть самі на курсі. — По укінченню курсу учасниці будуть анґажовані „Союзом Українок" як учительки курсів крою і шиття та провідниці діточих садків в ріжних місцевостях краю. Письменні зголошення посилати на адресу: „Союз Українок" у Львові, вул. Рутовського 22. Зголошені учасниці дістануть подрібну програму і інформації. — О. Шепарович, голова; М. Мриц, секретарка.
1184 1—3

Подяка.

Почуваюся до обовязку прилюдно зложити найсердечнішу подяку за совісне і дбайливе лічення та пльомбовання зубів Вп. Д-рові Шимонові Раппапортові і Вп. Яковові Нассові, дентистам у Львові, вулиця Сикстуська 17.

1180 **Григорій і Марія Дубас.**

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10

З життя Українців у Канаді.

Вибори до міської ради у Вінніпегу й Українці.

Дня 23. листопада відбулися у Вінніпегу міські вибори, в яких і українські горожане брали участь в той спосіб, що старалися перевести в міську раду свого кандидата, адвоката О. Дика, а до шкільної ради хотіли вибрати добре відомого між Українцями лікаря, д-ра Г. Ионкера, по народности Голяндця, уродженого в Америці. Своєї цілі Українці не осягнули.

В третій варді, де були поставлені згадані кандидати, на 10.199 відданих голосів український кандидат Дик дістав 1.279 голосів, підчас коли його противники дістали такі числа: Дорвард (робітничий) 1.584, Колісник (комуніст) 874, Люїс (Жид) 928, Мек-Кром 142, Мек-Лейн 2.475, Симпсон (робітничий) 1.998. Зпоміж тих кандидатів мало бути вибраних трьох радних. Квота, потрібна для вибору радного була 2.578 гососів. Тому, що ні один кандидат не дістав такого числа голосів, треба було приступити до елімінації слабших кандидатів і причислювання їх других голосів (двійок кандидатам сильнішим. З балотів Мек-Крома причислено 15 других голосів Дорвардові о Дикові, 6 Колісникові, 6 Люїсові, 41 Мек-Лейнові і 21 Симпсонові. Відтак розділено після двійок балоти Люїса і Дорвард дістав 60 голосів, Дик 33, Колісник 39, Мек-Лейн 172, Симпсон 214. Мек-Лейн якому до того часу дісталося вже 2.688 голосів (отже більше, як потрібно до вибору), відпав тепер від рахунку, а на чергу прийшло розділювання голосів Дика після двійок. Поділ їх дав такі результати: Дорвард 207 голосів, Колісник 154, Симпсон 195. Проголошено вибраним Симпсона, якому дісталося 2.453 голоси і Колісника число голосів якого піднеслося до 2.073. Дорвард з 1866 голосами лишився невибраним.

Кандидати на шкільних радних дістали такі числа голосів: Грей 2.969, Мек-Грат 2.516, Берт 1.873, д-р Рибак 775, д-р Ионкер 1.850. Ніхто з тих кандидатів також не дістав потрібної до вибору скількости голосів, отже прийшло до відкидання слабших. При третім численні сила кандидатів представлялася так: Грей 3.489, Мек-Грат 3.124, д-р Ионкер 2.410. Вибраними проголошено Грея і Мек-Грата. Оба вони були поставлені незалежною робітничою партією.

Мейором вийшов по раз третій дотепешній мейор Веб, який дістав 7.269 голосів більше, як його противник Типінг, кандидат робітничої партії. Міська рада остала майже незмінена. Одинока зміна зайшла в третій варді, де комуністичний кандидат Колісник поборов робітничого радного Дорварда.

Найбільшою сензацією тих виборів є саме вибір комуніста Колісника до міської ради. Є це одинокий комуніст, вибраний до якогонебудь публичного уряду в цілій Північній Америці. Це, що він є українського походження, не без того, щоб не відбитися фатально не тільки на Українцях у Вінніпегу, але й на цілій українській еміграції в Канаді. Бо помогти комуністичний радний не в силі нікому, а самим фактом його вибору зроблено українській справі в канадійській Домінії медвежу прислугу. Вже тепер мають Українці в Канаді доволі ворогів, а після того, як найбільш відстале, політично й культурно найслабше вироблене українське населення вибрало своїм представником комуністичного кандидата, — недовіря до Українців як до непевного, большевизуючого елементу тільки зросте.

Зріст української автокефальної церкви.

В Канаді поширюється сильно між нашими людьми т. зв. українська автокефальна православна церква. Творяться щораз то нові парохії, будуються церкви, стягаються все нові духовники тої церкви. За останні два місяці українська автокефальна церква в Канаді дістала трьох нових священиків, а саме: Т. Горбая, Т. Волохатюка і П. Запаринюка (останній — вихованок стан. дух. семинарії). Тепер ця церква має вже в Канаді 19 священиків. Автокефалисти розписали в Канаді збірку на собор св. Покрови у Вінніпегу (досі зібрали 7.000 долярів) і на поміч автокефальній церкві на Україні. Своїм найвищим зверхником уважають „митрополита всієї України" Липківського в Києві, а священиків висвячує їм автокефальний архиєпископ Іван Теодорович, що резидує постійно в Шикаґу у Злучених Державах.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** У вчорашньому числі „Діла" сконфісковано одно місце у середині і ціле закінчення передової статті. Крім того ще раз усі ті резолюції, що були вже сконфісковані в „Свободі", не зважаючи на те, що вони були зімунізовані інтерпеляцією посла Хрунького і тов. ч. 771. Це 121-а чергова конфіската нашого органу в цьому році.

— **Почтові складанки розсилаємо з нинішним числом, та просимо П. Т. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплату належить присилати прямо до Адміністрації, яка на місяць січень 1927 виносить 4·50 золотих.**

— **Проти розбивачів лугової організації.** Від п. Петра Данкевича, члена виконавчого комітету центральної ради „Лугів", дістаємо письмо, в якому він протестує проти наклепів „Гром. Голосу" і заявляє, що хід наради „Лугів" львівського повіту, скликаної на день 5. грудня т. зв. тимчасовим організаційним комітетом (пп. Павлів, Остапович, д-р Стахів, Навоцький), представлений в томуж органі в зовсім фальшивому світлі. Ця нарада не була по правді ніякою нарадою, чого найкращим доказом те, що не перейшла ні одна точка денного порядку. „Vox Dei", на який покликалися менери радикальних „Лугів" — це два письма від їх партійманів одно з Волині, одно з Городенщини, відчитані на нараді, і кивання головою підпитого дядька К. з львівського повіту. На тій нараді було врештою ледви 6 представників „Лугів" з львівського повіту на всіх 50), а 3 делегатів з инших повітів. І з тих 6 делегатів 4 було проти т. зв. тимчасового організ. комітету і тих, що за ним стоять.

— **Бандитизм.** На львівській митниці відкрили нових контрабандистів: одного з них панка Загожанського з Румунії арештували, бо в його хаті найшли цілий музей дорогоцінних предметів перепачкованих через румунський кордон. — Під варшавський дисконтовий банк підкопувались від довшого часу вломники, дуже систематично. Вони дістались до середини, але в останній хвилині хтось їх сполохав і головна каса, з найбільшим скарбом, лишилась ненарушена. — Два львівські вломники Стиманьчук і Маршатка хотіли дістатись до приватного мешкання служби ресторану Мусяловича, але один з парубків зачинив двері за ними, коли ввійшли в коридор. Один скочив з II-го поверха на галерію і скрутив собі ногу. Обох зловили.

— **Підмінена дитина.** У Варшаві трапилась історія, яка могла би стати текстом до фільми. Якась жінка Шанявська внесла до поліції скаргу проти місцевого положничого шпиталю. Коли вона лежала там у злогах чотири роки тому, прокинувшись довідалась від доглядачки, що вродила дитину, але мертву. Тимчасом цими днями одержала вона анонімового листа від якоїсь жінки, яка повідомляє її, що лежала тоді з нею в тій самій шпитальній кімнаті і що це вона, авторка листу, вродила неживу дитину. У розпуці підплатила доглядачку, щоби ця підміняла її немовля з немовлятем Шанявської. Тепер вона повідомляє Шанявську, що ставши сама матірю, не хоче позбавляти її радощів материнства і передає її дитину до захисту сиріт, де вона може собі її відобрати. Шанявська справді найшла свою дитину у згаданім місці. До чого дійшло хабарництво. Навіть матері не завсіди можуть бути певні, що одержать власну дитину, коли її вродять!

— **Майже як у нас.** Ось що оповідають по Львові: Львівський театр „Новості" заповів виставу „Паризького Життя". Безпосередно перед самою пєсою дирекція пригадала собі, що виписана на афіші акторка Желіховська дістала відпустку на виїзд до Варшави. Треба було міняти мерщій раду. Витягнули з будки суфлерку, переодягнули її і казали імпровізувати ролю акторки. Бо хтож краще знає таку ролю, як не суфлерка, що вічно читає її текст? І вистава пішла. Але тайна зручної дирекції дісталась на салю. Такі талановиті штуки вміє робити наш кожний директор провінціяльного театру. З одною ріжницею: що не дає своїм акторкам такої відпустки як театр „Новості" — для подорожі на конкурс краси.

— **Цьогорічний збір меду.** Головний бжільничий союз у Польщі інформує, що цьогорічний збір меду рівний 15 міл. кг. На території польської держави є півтора міліона пнів, які дають пересічно 10 кг. На Волині, де годівля бжіл найкорисніша, можна з улия зібрати річно від 70 до 100 кг. меду. Найбільше пасік є на українській території Волині, Полісся, Галичини. Цьогорічний збір кращий, як минулого, але недуги серед бжіл поважним чином [illegible]. Найбільше поширеною була [illegible]. Недостача опіки над уликами з боку влади (ветеринарів, що мали б недуги з головною [illegible] сайового розвитку цієї дуже доходної галузі господарства.

Відгуки дня.

Народна Торговля.

Ще малим хлопчиною чув я цю назву, хоч і не знав докладно її значіння. Мої батьки, вернувши з міста, приводили богато річей, які будили в мені охоту до одного з гріхів головних. Адже були там оріхи, сушені сливки, фіґи, міґдали, родзинки і все инше, що колись купували люде перед святами, празниками й іменинами.

Пізнише, як ходив я вже до школи, а забігав залюбки до стайні, то старий візник від „цугових" коней говорив до мене:

— Не забудь шепнути татуньові, як поїдуть до Бродів, щоб купили нове згребло і щітку. В „Торговлі" я видів таке як золото.

Відтоді знав я, що в „Народній Торговлі" є двоякі речі, такі приємні для кожного хлопця-селюха: родзинки і міґдали (не рахуючи фіґ) для людей, а щітки і згребла для коней.

Прийшов раз „старший брат" на приходство і я відкрив тоді ще нову річ:

— Прошу отця духовного, треба свічок до церкви. Різдво за плечима, а на престолі самі недогарки. В „Народній Торговлі" я бачив такі красні, що аж!

Значить, є там щось і для церкви.

Десь перед самою ґимназією я попав у другий головний гріх, але завдяки йому довідався, що Торговля має в себе і вино.

Так з року на рік довідувався я все більше й більше про „Торговлю".

Перейшовши на сталий побут у Львів, я за прикладом численних Українців, цілий рік не знав, де міститься крамниця „Народної Торговлі". Пізніше довідався про те, але рівночасно пізнав, що деб який Українець не мешкав, кожному „до Товговлі за далеко". По вино ближче до Рідля, по каву до Майнля, по свічки до... Ризниці.

Чув я і такі розмови:

— Я дуже радо брав би в Торговлі, але мені, бачите, трохи до Ринку за далеко.

— А деж ви мешкаєте?

— На... Курковій.

Або такі:

— В Торговлі, знаєте, дорожче як у Майнля.

— По чомуж у Майнля?

— По три золоті.

— А в Торговлі?

— Видите... не пригадую собі докладно.

Клич „Свій до свого" проводиться у нас знаменито, послідовно й успішно, але тільки в пресі.

Инакше у Жидів.

Мій товариш, який мешкає під Львом, часто дає поручення молочареві Жидові, щоб той полагодив йому закупна

— Підете до „Народної Торговлі" і купите там мені те і те.

Жид вертає, привозить покупки.

— Де ви це купували?

— Ну або що?

— Чому не в „Народній Торговлі"?

— Ну... бо мені було за далеко.

Що Жидові до „Народної Торговлі" за далеко, хоч він заїзджає на Ринок — то це зрозуміле, але що Українцеві за далеко, хоч він мешкає на Курковій — того ніяк не можу зрозуміти.

Галактіон Чінка.

Загальні Збори тов. „Українська Захоронка" у Львові відбудуться 23. грудня ц. р. о 5. год. вечером в льокалю „Бесіди" в Народнім Домі. Н коли би о 5. годині не було приписаного статутом комплету, відбудуться о 6. год. вечером другі Загальні Збори при кождім числі присутних членів. — Гординська, голова, Мечникова, секретарка.

— **Краса і спорт.** Англійський лікар Фредерік Грав оголошує студію про вплив спорту на жіночу красу. Його висновки може зажурять наших неприєднаних прихильників спорту, але голос специяліста у такій країні спортів як Англія щось значить. Грав твердить, що нинішні спорти та танці викривляють зовсім усе жіноче тіло, в першій мірі ноги, які роблять плоскими, та литки. Врештою англійське жіноцтво у 80 проц. є відстрашаючим прикладом для европейського, коли воно піде його слідами. Наслідуючи у спорті мущин, Англійки стали дивоглядно бридкими, хоча Англійці одночасно витворили в собі рідкий тип мужеської краси.

— **Пророцтво Конан Дойля.** Відомий англійський письменник Конан Дойль, творець Шерльока Гольмеса, від ряду літ проміняв сензаційну літературу з життя детективів на иншу сензацію: досліди над позагробним життям. Цими днями він мав у Льондоні відчит у найбільшій салі, що містить кілька тисяч осіб і вийшовши на естраду сказав: „Прошу всіх тих які мають глибоке пересвідчення, що стоять у постійних взаєминах з близькими померлими, щоби встали і склали цим прилюдний доказ своєї віри". Встало дві третині присутних. Тоді Дойль сказав „Дякую Богові, що вас є тільки. При цій нагоді хочу тут прилюдно висловити пророцтво, що за пять літ, коли з цього місця звернусь до салі з таким самим проханням, не буде ні одної особи, яка би не встала. Про це кажемо тут, у центрі Льондону, спокійно і рішуче, і глум світа не захитає нашою вірою".

— **Казки життя.** Кожна днина приносить їх стільки, що починаємо у більшість з них сумніватися. Та ось свіжі три події, за які ручать достовірні три особи. Перша: — інжинір Уотсон з Філядельфії познакомився в подорожі пароходом між Ню Иорком і Шербурґом з молодою жінкою, яка йому так подобалась, що він чисто по-американському ще в дорозі освідчився. Щойно в Ню Иорку довідався він, що його наречена — дочка бувшого міліярдера Борна, фабриканта машин до шиття. Одначе вона жила дуже скромно з матірю і впевняла, що батько не залишив їм маєтку і вона мусить стати вчителькою у день шлюбу, після церемонії, підійшов до молодого з поміж гостей якийсь старший добродій і передав йому за [illegible] коверту, повідомивши, що її передав йому батько Уотсона, 15 літ тому, з проханням передати її його синові в день його шлюбу. У коверті був чек на міліон [illegible] і таке речення: „Твій покійний батько передає тобі твоє віно і бажає тобі богато щастя". Є ще чудаки на світі! — Друга історія: У Барсельоні засудили відомого вломника Альбо на 483 літ вязниці. Стільки йому належиться за його 66 злочинів. 32 еспанські суди засудили його заочно, а дотепер не могли його зловити. Сума 483 літ кари є тільки теоретична: по відповідній інтерпретації закону він відсидить трохи менше, бо лише... 18 літ! — В Індіях, в околиці Калькути, мисливі найшли в лісах вовчу печеру, де виховувались вовчицею двоє дітей: одно семилітнє, друге трьохлітнє. Вони подобали на половину на звірятка, лазили рачки і їли сире мясо. Місіонарам, які заопікувалися дітьми, ледви вдалось намовити дітей, щоби стрібували инший харч. Отже легенда про Ромуля та Рема не є фантазією!

Свобода ч. 50 містить: Наступ на „Просвіту". Наша програма. Провінціональні кацики гуляють. Як „сель-роби" агітують? З організаційного руху. Заява. З подвигів куратора Собінського. Польські справи. Що чувати у світі. Новинки. В справі збуту і достави збіжа. В справі ощадности. В справі довгоречинцевих позичок. Економічні вісти. Листи до Редакції. Дописи з краю.

Дописи.

Станиславів. (*Свято Просвіти*). Колиб нашим святом „Просвіти" зацікавилися чужинці чи сусіди, то, думаю, напевно перестали б робити які ебудь заходи для спинення нашого національного розвитку. Таку рефлексію муслоб викликати станиславівське свято „Просвіти", що відбулось дня 5. грудня 1926 р. у великій салі „Сокола". Це не було штучно злiплене офіціяльне зібрання організації, яка слабо угрунтована серед українського громадянства. Це був елєментарний зрив народньої стихії, яка не знає ніяких перепон. Це все, що виконано на сцені, дало наглядний образ, хто і що робить у повіті на освітньому полі. Три хори старших співаків, один діточий, руханкові вправи Луговичок з Креховець та Луговиків з Ямниці, діточа двоєсценічна картина з тогож села, дві деклямації п. Болосенки і маленької дівочки Тарафанюк та вкінці діточі руханкові вправи микитинецьких „журавликів" викавали пророчисто, що стали просвітянські працьовники не закладають рук, але в почутті громадянської відповідальности втягають масово молоде покоління до участи в праці. Хто бачив, як на сцені чергувались вусаті з дітьми, мусів собі подумати, що стоїмо таки на порозі нового май утнього. Діти виступали весело, одважно. Видно було, що старе покоління вже може вирушити в громадянській праці і може спокійно сходити з свойого місця. Коли приходиться дати оцінку мистецьких вартости свята, то важко рішитися, кому признати першенство. Чи тим двом соткам [illegible] активних учасників свята, котрі [illegible] вдоволили навіть вибагливу авдиторію, чи тим двом тисячам терпеливих видців, котрі [illegible]

лашного недородка, як Миколи II., щоби поперек льогіці, історії і гео графії вдаватися в німецько російську війну, з якої могла скористати тільки Польща. Нині Німеччина і спадкоємник Росії, радянський Союз, хоч не хоч, а мусить направляти шкоди, накоєні тими, що забули Бісмаркову політичну мудрість.

Поворот до Талейрана і Метерніха і поворот до Бісмарка — усе те очевидно з застереженням: mutatis mutandis — ось провідні ідеї наших часів. Тут і ключ розуміння поплутаних і справді або тільки про око суперечних процесів у заграничній політичній ділянці, що відбуваються на наших очах.

В. Левицький.

Наслідки анархії в самоврядуванні.

Як доробляються польські пани на рахунок громадського добра.

Громада Тустановичі закупила від спілки Трускавецький Живець („Здрое Трускавецке", то значить від Раймунда Яроша, власника Трускавця, ліс на 440 моргів простору, положений в громаді Трускавець, за ціну 2,300.000 корон. — На рахунок ціни купна заплатила громада Тустановичі п. Ярошові 1,500.000 корон, а решту 800.000 корон завинила. В ціли забезпечення тієї решти ціни купна заінтабульовано на річ спілки „Трускавецке Здрое" або на річ п. Яроша на гіпотеці названого ліса право заставу для суми 800.000 корон.

Коли ввійшов у життя вальоризаційний розпорядок з 1924 р., Ярош запізвав в 1925 р. громаду Тустановичі за заплачення цеї решти ціни купна в сумі 800.000 корон, тобто у звальоризованому виді 400.000 золотих з відсотками. Назначена в самбірському окружному суді розправа не відбулася наслідком того, що заступник громади не явився. Опісля призначений з уряду для управи громадою Тустановичі наказний комісар Владислав Кобак запропонував спілці угоду, визнаючи претенсію спілки „Здрое Трускавецке" на заплату решти ціни купна в звальоризованій сумі 4.0.000 золотих, поменшеної на вартість частини ліса простору 95 моргів, який мав повернути на власність Яроша по ціні купна з 1918 р. Спілка не згодилася на ту пропозицію, а опісля запропонувала свою згоду на мировий суд.

Дня 28. вересня 1925 року обидві сторони згодилися на мировий суд і підписали запис на той суд. Повітовий виділ в Дрогобичі затвердив цей запис на мировий суд постановою з дня 1. жовтня 1925 року. Належить замітити, що повітова репрезентація в Дрогобичі розвязана наказним комісаром повітового виділу є власне пан Ярош. Названа постанова повітового виділу з дня 1. жовтня 1925 р. підписана вправді не Ярошем, лише заступником урядового комісаря Юліюшом Бельським, одначе Ярош, як управитель установи, без сумніву за неї відповідає.

Мировий суд приняв дня 22. жовтня 1925 р. рішення, що громада Тустановичі повинна для цілковитого заспокоєння решти довгу заплатити названій спілці на руки Раймунда Яроша золотими польськими вартість 40.000 долярів разом зі законними відсотками проволоки, від 1. листопада 192. р. почавши, а то таким чином, що громада мала вручити вексель на суму 10 тисяч долярів, платний дня 31. грудня 1925 р., а решту гроша в сумі 36.000 долярів мала заплатити в трьох рівних квартальних ратах, платних на протязі 1926 р. Крім того громада Тустановичі дістала зобовязання віддати спілці „Здрое Трускавецке" на її необмежену власність частину ліса набутого в 1918 р. від тоїж спілки, а зокрема простір того 95-ти моргового ліса, що положений в громаді Трускавець.

Таким чином Р. Ярош, який запізвав громаду Тустановичі за суму 400 тисяч золотих до суду, на основі рішення мирового суду одержав суму 46 тисяч долярів або рахуючи по курсі доляра в хвилі рішення суду (6 зол.), суму 276.000 золотих, крім того простір ліса мінімальної вартости 140.000 золотих, рахуючи морг ліса по 1500 зол. Таким чином Р. Ярош одержав понад 600 тисяч золотих, отже значно більше як сам домагався. Нема ніякого сумніву, що звичайний суд ніколи такої суми Ярошові не признав би, вже хоч би з тої причини, що згідно з приписами вальоризаційного розпорядку суддя має рішати по думці засади слушности і узгляднювати маєтковий стан довжника. Цілий ліс, куплений громадою Тустановичі в 19 8 р. від Р. Яроша, представляє нині вартість біля 660 тисяч золотих, рахуючи по 1500 зол. за морг, а тому висота претенсії Яроша на заплату решти ціни купна з 1918 р. зменшилася відповідно до зменшеної вартости ліса.

Тому, що вальоризаційний розпорядок наказує брати при вальоризації на увагу також зменшення вартости предмету, то з того випливає, що претенсія Р. Яроша мусить бути обнижена і не може переходити суми 230.000 золотих. Для мешканців громади Тустановичі таке поладнання справи є шкідливе ще й тому, що Р. Ярош наслідком рішення мирового суду задержав для себе з проданого в 1918 р. ліса найкращу частину, а то ту, що притикає до території Тустанович, а не ту від Трускавця. Таким чином значна скількість мешканців Тустанович тратить необхідне для них пасовиско, бо иншого пасовиска громада взагалі не має. Шкода, яку наслідком того потерпіла громада, тим більше, що ліс від Р. Яроша купила головно тому, щоби мати підходящий обєкт до заміни за ліс, положений у Тустановичах, частину якого можнаб віддати під пасовиско для цілої громади.

Наслідком того стало тепер неможливим набуття того ліса від державного скарбу, бо куплений колись від Р. Яроша ліс перестав бути однородним обєктом, а а та його частина, що остала при громаді, відділена від Тустанович районом Р. Яроша представляє дуже малу вартість. Натомісць район, признаний мировим судом Р. Ярошові, є саме з усього ліса найціннішою частиною. Ось і наслідки анархічних відносин на полі самоврядування.

Провінціональні кацики гуляють.

Жива й систематична робота Повітового Комітету УНДО в Хирові не дає спати місцевим кацикам. Представники влади, не маючи мабуть иншого поля для виказання своєї пресловутої „спрежистости", стали переслідувати діяльніших громадян, членів Повітового Комітету УНДО., доносами до суду. Дня 1., грудня ц. р. одержали пп. Л и п е ц ь к и й Ф р а н ц — голова, К о р о п е й О с т а п — заступник голови і П р и й м а М и х а й л о — член Комітету, завізвання до суду на день 28. грудня ц. р. в Старім Самборі, для явки на головній розправі за переступство § 2. австр. закону з 1867 р. ч. 135 В. Д. З. Це „переступство" малоб, по думці панів з поліції у Фельштині, заключатися в тому, що згадані громадяне заснували у місяці листопаді ц. р. в селі Вовче коло Хирова гром. народній комітет, виголосивши при тому два реферати. Слід зазначити, що всякі формальности при скликанні довірочної наради у Вовчім були виповнені.

При цій нагоді подається до відома наших повітових організаторів, що саме на основі обовязуючого досі в Польщі 2. закону про збори з дня 15. листопада 1867 р. ч. 135. В. Д. З. наші Повітові Комітети можуть, згідно з організаційним статутом, закладати гром. парт. комітети по всіх громадах свого округа. Політичні організації взагалі не потребують ніякого затвердження влади, в противенстві до всякого рода товариств і стowарищень з иншими як політичні цілями. Українське Національно-Демократичне Обєднання не є політичним товариством, але політичною партією, такою, як Пяст, Визволєнє, Сельроб і инші, виразно не заборонені в межах держави політичні організації. Збори слід отже скликувати на основі § 2. за поіменними запрошеннями — без попереднього повідомлення влади. Представники влади можуть тільки на збори прийти і провіривши, чи всі присутні мають запрошення, залишити місце наради.

Про всі зловживання провінціональних кациків слід негайно подавати до відома Народній Канцелярії (Львів, ул. Косцюшка 1 а) і Українській Парляментарній Репрезентації на руки пп. послів Хруцького, Козубського або Любовського (Варшава, Сойм, Український Клюб).

Радянська Україна.

Підготування до перевиборів рад.

На Україні йде інтензивне підготування до нових виборів рад на основі нової інструкції. В першу чергу складають нові листи виборців. Найбільшу вагу прикладають до виготовлення ліст тих, що позбавлені виборчого права. Виборчих прав позбавлені духовні, гнітаї або кулаки, був. царські поліцаї, жандарми і непмани, а крім того всі ті, що експльоатують чужу працю. Нова інструкція дає право деяким з тих проскрибованих старатися про наділення виборчими правами, як що вони в часі своєї діяльности показали себе „благонадьожними". Можуть це робити був. поліцаї, жандарми і військові.

З життя „Березіля".

Головний режисер „Березіля" Л. Курбас заявив у інтервю з представником харківських „Вістей", що всі поголоски про зміну напряму діяльности „Березіля" безосновні. Постановка песи „Седі" в „реальному пляні" нічим не змінює загального мистецького напрямку в театрі. „Березіль" — казав Курбас — залишиться таким, яким був, відданим своїй ідеї, спосним колективом. В репертуарі „Березіля" є в цьому році песи: „1905 рік" і „Сава Чалий". Крім цього відновлюється песу „За двома зайцями". В січні 1927 р. театр виставить премієри: „Ябловений полон" Дніпровського, в режисерії Бортника і „Юдиту" Гебеля в постановці Л. Курбаса. Сценічне оформлення до „Юдити" дасть маляр А. Петрицький. В лютому 1927 р. піде оперета „Мікадо" і „Король забавляється". В березні піде „Сонце Руїни" в постановці Л. Курбаса. В тій песі будуть унагляднені всі дотеперішні підсумки праці „Березіля". Крім того в березні виставить „Березіль", „Макбета", „Отелля". Обі останні песи йдуть у новій постановці: перша в постановці Л. Курбаса, а друга в посмертній постановці режисера Кудрицького. Накінець заявив Л. Курбас, що в акторському складі театру зайшли деякі зміни. Вийшли з нього артисти Комчевський і Маслюченко. Натомісць принято до театру нові сили: С. Федорцеву і В. Блавацького.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

ГОРДІЙ БРАСЮК. 6)

БЕЗПУТНІ.

Сучасна фільма.

(Продовження).

Вже, коли пастухи ледве маячіли, зупинивсь. Враз махнув рукою:

— Заваліться поля й мужики.

Поспішав до міста. То напевне була вигадка Кривого: неодмінно вже приїхала мати.

Сон обдурив Володьку. Матери не було. Кривий сердито запитав: „А де-ж твій хліб?"

Володька зрозумів, що Кривий не хоче, щоб він у нього залишавсь.

Вирішив піти до Хведька й перед ним вилляти свої кривди.

Хведько бавивсь у дворі з Бобчиком. Узрівши Володьку в передвечірній час, він зміркував, що той хоче ночувати в нього, й тому сердито кинув:

— Ти, старцюго, чого лізеш до мене? Біжи до свого Митьки... Я вам не забуду.

Володька остовпів. Він так було зрадів, узрівши товариша. Нічого діяти. Повернувсь і, похнюпивши голову, побрів вулицею. Куди й чого, — сам не знав.

Коли стемніло, сів під домом на тротуарі. Голодний, виснажений. Очі жадібно вбирали пітьму. О, як би він хотів, щоб хоч один камінь зробився кусочком хліба!

—o—

Вранці, ще базарна площа була німа, як Володька снував, сподіваючись як-небудь поснідати.

Перекупки виносили гарячі пиріжки, ковбаси...

У Володьки розбігалися очі, котилася слина. Вблагати перекупок він не міг. Хотів часкочити, вхопити пиріжків і тікати, але притомивсь Був безпорадний. Коли-б гроші — все було-б у нього.

Володька з годину ходив і дививсь під ноги.

Раптом надійна думка: на „Свалку"! Там колись найшла жінка золоті зуби.

На „свалці" в купах сміття рилися свині, діти й дорослі.

Володька завзято розгрібав руками.

В очах мигне шкільце, то бляшка — він стішиться на мить і знову гребе. Аж нігті поваломлював!

Знайшов ключку й став нею гребти.

Тільки копнув, — шкоринка хліба!

Обтер і мерщій у рот.

Здавалось, аж у ноги поллялись живні сили...

Потім перекопав усю купу й нічого не знайшов. Перейшов до иншої.

Раптом з-за купи машкара:

— Я тебе копну! Сюди не лізь.

Володька підійшов до незайманої.

Копав довго.

Ось ударило з купи таким духом, що він одвернувсь; та лише глянув, його очі заблищали від утіхи — цілий жмут оселедців!

Володька похапцем став вигрібати. Зараз-же підбіг і його замурзаний сусіда:

— І мені дай!

Володька не протестував.

Обидва набрали в пазухи, в кишені...

Тоді вдоволений сусіда порадив:

— Ходім до мене. Будем їсти...

Володька зрадів. Думав, що той поведе у місто до своєї хати.

Звернувши вбік кілька кроків, машкара зупинилась перед норою з ганчірок та іржавої бляхи:

— Лізь;

Володька спантеличився:

— Це ти тут живеш?

— Живу.

— У тебе нікого нема?

— Нема.

— А в тебе?

— Нема...

— Як ти звешся?

— Павлушка.

— А ти?...

Сидячи в норі, робили один одному допит та огризали оселедці.

Володька ззів два й залишив, почуваючи, як його нудить...

Вийняв з пазухи, щоб не смерділи.

— Ми закопаємо тут, а сами підем обідати, — запропонував Павлушка.

— Куди? — здивувався Володька.

— Побачиш.

Ніяк не вірилось Володьці, що він пообідає.

Павлушка-ж у місті сміливо зайшов у їдальню і шмигнув між столи, простягаючи руку до їдців. Що залишалось в тарілках, — вигрібував і вилизував.

Тоді запримітив Володька, що тут богато таких вешталось.

Він зваживсь і самому збирати недоїдки. Хтось залишив на тарілці шматок мяса. Володька прожогом кинувсь і, влучивши своїм лобом дівчинку, що бігла до цієї-ж мети, заволодів мясом.

Через яку годину трохи підживився. Павлушка мав гроші й купив тарілку боршу.

Коли-ж Володька підійшов, Павлушка радв:

— Проси й ти, нехай дають — та й собі купиш. Проси добре, щоб аж їсти йому перехотілось.

На вулиці повеселішали обидва.

(Продовження буде